

Beskrivelse af Den Korte Snor

November 2008

Denne beskrivelse er udarbejdet i forbindelse med omorganisering og udvidelse af projekt Den Korte Snor. I forlængelse af budgetaftalen for 2009 skabes en ny ramme omkring projektet, som betyder at:

- Projektet gøres til en selvstændig og permanent institution fra d. 1. januar 2009
- Projektet udvides, så Den Korte Snor har plads til 50 børn og unge
- Der tilføres yderligere ressourcer til projektet
- Målgruppen udvides og bestemmes fremover som børn og unge mellem 10 – 17 år

Den ny ramme betyder, at der skabes nye udviklingsmuligheder for Den Korte Snor. Der skal arbejdes med:

- At udvikle projektet til en permanent institution
- At udvikle allerede eksisterende samt nye metoder for arbejdet med målgruppen
- At udvikle disse metoder i tæt samarbejde med socialcentre og brugere
- At udvikle generel viden om projektets målgruppe og arbejdet med den

Med budgetaftalen åbnes der således mulighed for at udvide og udvikle både eksisterende og nye tiltag i projektet. I det følgende beskrives det hvordan den ny institution vil trække på de positive erfaringer, projektet har gjort, og samtidig udvide med idéer der er opstået heraf.

Baggrund:

Den Korte Snor etableres i august 2006 som et forsøgsprojekt under Københavns Kommune. Baggrunden var en stigende opmærksomhed på børn og unge med truende og kriminel adfærd. Projektet forankres på socialcentre Nørrebro, Amager, Valby og Brønshøj/Husum. Projektet var og er et led i en større indsats der involverer skolerne, SSP og socialforvaltningen, som skal styrke og kvalificere indsatsen overfor unge under den kriminelle lavalder, som udviser voldelig eller uroskabende adfærd i lokalområderne (jf. SUD 247/2006).

Formål

Den Korte Snor har som overordnet formål at være med til at sænke ungdomskriminaliteten i Københavns Kommune. Sigtet er at reducere antallet af unge i målgruppen; dvs. unge der er involveret i truende og uroskabende adfærdsformer og/eller kriminelle aktiviteter. Den Korte Snor arbejder forebyggende og indgår i Københavns Kommunes vifte af forebyggende aktiviteter med et særligt tilbud om en hurtig og målrettet indsats for socialt udsatte unge og deres familier. I Den Korte Snor udvikles indsatsen i samarbejde med sagsansvarlige og kontaktpersoner fra socialcentre, som er tilknyttet familien.

Den Korte Snor er en intensiv familierådgiver- og kontaktpersonindsats, der skal sikre en hurtig opfølgning på unges uroskabende og truende adfærd eller begyndende relateret kriminalitet, bl.a. gennem familiesamtaler og relationsarbejde med den unge. Det er centralt i Den Korte Snor, at der er afsat midler til tid og tempo, således at familierådgiveren, som også fungerer som sagsansvarlig, har

ressourcer til at være opsøgende i forhold til familierne og gennemføre intensive familiesamtaleforløb med den unge og familien. Ligeledes er det afgørende, at kontaktpersonen har ressourcer til tæt opfølgning i arbejdet med den unge. Familierådgiveren skal således maksimalt være tilknyttet 6 familier ad gangen, og kontaktpersonen skal kunne være tilknyttet den unge i 15 timer om ugen. Det er erfaringerne fra projektperioden, at netop disse betingelser har spillet en væsentlig rolle i de positive forandringer, der er set i langt de fleste familier, der har været indskrevet i projektet.

Familierådgiveren har det samlede koordinerede ansvar for udformning og justering af handleplan og øvrige aftaler med den enkelte unge og familien. Familierådgiveren er i den forbindelse ansvarlig for, at kontaktpersonens arbejde holder fokus på løsning af de aftalte opgaver og justering af aftalerne herom. Familierådgiveren står i hyppig direkte kontakt med familien og udvikler gennem brug af en række præcise målrettede værktøjer familiens evne til selv at styre den unges hverdag. Familierådgiveren deltager i nøje planlagte kursusforløb til udvikling af de nævnte værktøjer, eksempelvis netværksmøder, ”Signs af Safety” og den løsningsfokuserede samtale.

Kontaktpersonens primære opgave er at skabe en meningsfuld hverdag sammen med den unge. Der skal være styr på skolesituationen, fritidsliv, forholdet til kammeraterne og forholdet til familien. Problematikker, som stiller sig hindrende i vejen, fx stofmisbrug, skoleskulk, sove om dagen etc., adresseres. Der laves konkrete aftaler med den unge helt ned på dag-til-dag basis. Hvis det er nødvendigt, optræder kontaktpersonen som morgenvækker, følgesvend, bølgebryder etc., indtil sikre rutiner er indarbejdet for den unge. Kontaktpersonen kan kontaktes, når som helst når der opstår kriser.

Den Korte Snor har endelig til formål at udvikle metoder og kvalificere den sociale indsats i forhold til målgruppen: socialt udsatte og kriminalitetstruede unge. Der arbejdes med at udvikle metoder for familiearbejde, samt metoder for arbejdet med unges sociale integration. Metodeudvikling foregår løbende; uddannelse, mesterlæring og afprøvning af forskellige indsatsformer er centralt i den forbindelse.

Målgruppe

Målgruppen er kriminalitetstruede børn og unge mellem 10 til 17 år.

Overordnet set er målgruppen karakteriseret ved, at de unge udviser ”truende eller uroskabende adfærd”. Der er dog store forskelle i arbejdet med gruppen fra 10 til 15 år og gruppen fra 15 til 17 år. Hvor der for den 15-årige kan være tale om konkrete trusler eller overfald, kan der for de yngste i målgruppen være mere præventive overvejelser til grund for visitation til Den Korte Snor. Måske har de helt unge ikke været til afhøring hos politiet, men har vakt bekymring i skolerne, ungdomsklubberne eller hos SSP gennem deres adfærd og relationer. For disse unge gælder det, at deres baggrund (eksempelvis i forhold til kriminelle ældre søskende) inddrages i visitationsovervejelserne.

Unge over 15 år formodes at være kendt i systemerne og har måske allerede har været straffede eller befinder sig i et eksisterende socialpædagogisk tilbud.

Tilgang til projektets problemfelt¹

I Den Korte Snor arbejdes der ud fra ideen om, at mennesket er intentionelt og søger at realisere ønsker og visioner for dets liv. For at kunne gøre dette som ansvarlige samfundsborgere, har vi brug for anerkendelse. Anerkendelse, eller mangel på samme, kommer til udtryk i de relationelle og sociale sammenhænge vi indgår i.

Menneskets anerkendelsesbehov udspiller sig i tre anerkendelsesformer; de nære følelsesmæssige relationer (eksempelvis den omsorg og kærlighed der er mellem børn og forældre eller i nære venskaber); i forhold til oplevelsen af at besidde de generelle rettigheder alle borgere i samfundet har (eksempelvis lighed for loven, ret til skolegang og uddannelse) og ikke mindst i forhold til oplevelsen af, at vi som individer kan bidrage med noget unikt og kvalitativt der betragtes som værdifuldt og brugbart i de forskellige sociale fællesskaber vi indgår i. Gennem anerkendelse og selvrealisering i disse forskellige sfærer etableres grundlæggende tillid til egne evner og værd i normalsamfundets forskellige sammenhænge, hvilket gør det muligt for os at leve et godt liv i social ansvarlighed².

Omvendt betyder dette at oplevelser af manglende anerkendelse, nederlag eller egentlige krænkelser i disse sammenhænge har en tilsvarende negativ effekt på individet og dets oplevelse af egne muligheder og handlekraft. De tre anerkendelsesformer er gensidigt interagerende; anerkendelse og værdsættelse i en sfære får betydning for individets evne til at indgå i de øvrige sfærer. For projektets målgruppe er det ofte tilfældet, at de har oplevelser af manglende anerkendelse i flere eller alle sfærer. Har man at gøre med unge, der eksempelvis fratages muligheden for at deltage i almindelig undervisning pga. uroskabende adfærd eller andet, betyder det, at den pågældende *også* fratages muligheden for den anerkendelse, der ligger i at deltage i et af ungdomslivets stærkeste normative fællesskaber. Har den unge tilstrækkelig mange af den type oplevelser i forhold til det normale ungdomslivs forskellige arenaer, vil det for mange af disse unge være nærliggende at opsøge de sammenhænge, hvor de oplever at bliver anerkendt som nogen, der kan bidrage med noget værdifuldt til fællesskabet – og for en del kan dette være centreret omkring gadelivet, kriminalitet eller misbrug. I Den Korte Snor bliver dels familien og dels de forskellige ungdomsarenaer, som skole, sports- og ungdomsklubber derfor vigtige indsatsområder.

Målsætninger³

Den Korte Snor retter sig mod to indsatsområder; familieliv og ungeliv. Med ungeliv forstås både den unges deltagelse i skole, uddannelsesinstitutioner og fritidsaktiviteter samt den unges venskabs- eller fællesskabsrelationer. Ved at rette indsatser mod disse to centrale og overordnede områder i et samtidigt forløb, kan der opstå gennemgribende forandringer i den unges liv. For begge områder er der formuleret mål og delmål:

Familieliv: Det er Den Korte Snors ambition, at den unge og familien genopdager ressourcer og handlekompetencer til at være en familie, der støtter hinanden og løser konflikter, særligt med den unges behov for udviklingsstøtte for øje. Forældrene skal genoptage deres forældreansvar og støttes i

¹ I det følgende beskrives Den Korte Snors almene problemteori – i det videre arbejde udvikles og beskrives Den Korte Snors specifikke problemteori.

² Inspireret af Axel Honneth (2005)

³ Den Korte Snors målsætninger ligger dels i forlængelse af den formulerede almene problemteori (og den specifikke problemteori der er under udarbejdelse) og dels i forlængelse af de konkrete og succesfulde erfaringer der er gjort i fx Familien i Centrum. Se Tove Sørensen, *Familien i Centrum - Årsrapport 2007*.

at finde kompetencer hertil, mens den unge skal genopdage at familien kan bruges til noget og søge støtte her, frem for på gaden i familiesurrogater som fx bander eller andre grupperinger, der har et negativt omdrejningspunkt for samvær.

Delmål:

- At styrke samarbejdet mellem familien og forvaltningen i form af etablering af gensidig forståelse mellem parterne om hvilke problemer den unge og familien har og derved klarhed om hvordan parterne kan arbejde sammen om at nå, fælles formulerede mål.
- At familien i fællesskab formulerer forståelser af deres problematik, samt idéer til hvordan problemerne kan løses.
- At familierne deltager i aktiviteter og fremadrettede handlinger, der er rettet mod at løse problemerne, som de har formuleret dem i fællesskab.
- At familierne har formuleret deres værdier og ønsker for fremtiden samt undersøger og afprøver egne ressourcer for i højere grad at leve i overensstemmelse med disse.
- At familien støttes i at udvikle og forbedre deres interne samspil og kommunikation

Ungeliv: Det er Den Korte Snors ambition at udvide den unges adgang til uddannelse, job og fritidsaktiviteter. Den unge integreres eller re-integreres i skole/uddannelse og støttes i at etablere socialt accepterede fritidsinteresser. Den unges støttes i at udvikle samværsformer med kammerater, som minimerer risikoen for kriminalitet og truende adfærd og styrker den unges sociale integration i det almindelige samfund.

Delmål:

- At den unge og familien opnår en højere grad af afklaring omkring behov og ønsker i forhold til den unges fremtidige uddannelse og fritidsliv.
- At den unge og familien formulerer en kortsigtet og en langsigtet plan for den unges fremtidige uddannelse, job og fritidsliv.
- At den unge deltager i aktiviteter der kan klargøre ham eller hende til at tage hul på denne plan.
- At den unge ved forløbets afslutning er aktiv i skole eller arbejdstilbud.
- At den unge ved forløbets afslutning er aktiv i et fritidstilbud.
- At den unge reflekterer over egne venskabelige relationer og disses indflydelse på den unges handlinger. At den unge bliver i stand til at træffe valg om venskaber der er i overensstemmelse med den unges planer og ønsker for eget liv.

Som beskrevet kan Den Korte Snors målgruppe opdeles i to aldersgrupper der kan have meget forskellige behov; en gruppe fra 10 til 15 år og en fra 15 til 17 år. Ligesom visitationen for de forskellige grupper kan variere, således kan også de indsatser der iværksættes. For unge over 15 år vil et udvidet samarbejde med øvrige instanser der er involveret i den unges liv, være hensigtsmæssigt. Et tæt samarbejde med fx Spydspidsen, U-turn, Pigegruppen, Tjek-punkt eller andre relevante tilbud for unge vil være nødvendigt at udvikle. På den anden side kan det forventes at der i arbejdet med unge under 15 år vægtes et udvidet forældrearbejde. Der er dog ingen automatik i denne vægtning. I det enkelte tilfælde vil det vurderes hvilke indsatser, der vil være relevante for den unge, og i alle tilfælde vil der i stort omfang arbejdes på begge områder.

Indsatser

I forbindelse med den forestående omorganisering og udvidelse er der formuleret en vifte af forskellige indsatser som kan udvikles, alle rettet mod indsatsområderne familieliv og ungeliv. Af disse kan særligt nævnes; udvikling af arbejdet med grupper, både ungegrupper og forældregrupper samt udvikling af metoder for familiearbejde; særligt metoder for arbejdet med familiers fortællinger. Endelig suppleres den nuværende indsats med tilbud om at komme i Skolelære – et tilbud som rummer terapeutisk tilgang i arbejdet med unges negative skoleerfaringer. Et idékatalog om indsatser i Den Korte Snor færdiggøres ultimo 2008.

Alle indsatser tilrettelægges i tæt samarbejde med den enkelte familie og varieres efter den unges og familiens behov. Således tilbydes ikke alle familier samme indsats. Dog er det en forudsætning for at deltage i projektet, at familien indgår i regelmæssige familiesamtaler med den sagsansvarlige og at den unge indgår i kontaktpersonsforløb.

Indsatserne i forhold til familien tager fortsat primært udgangspunkt i familiesamtaler. Disse kan være afklarende og udredende i forhold til familiens aktuelle situation, herunder aftaler omkring hvordan der skal sættes ind i forhold til de målsætninger, som familien har formuleret i fællesskab. Indsatsen omkring familien udvides imidlertid, så familiesamtaler også kan have mere terapeutisk karakter, ligesom der udvikles tilbud om deltagelse i forældregrupper og fortællingsværksteder.

Indsatserne i forhold til ungeliv tager ligeledes fortsat udgangspunkt i kontaktpersonfunktioner. Kontaktpersonen har et centralt ansvar for opfølgning af aftaler indgået i familiesamtalerne, bl.a. støtte til at den unge kommer i skole og i fritidsaktivitet. Endelig er kontaktpersonfunktionen et tilbud til den unge om fortrolighed og støtte til at gennemføre de aftaler der er indgået. Også her udvides med tilbud af mere terapeutisk karakter, sådan at nogle unge vil tilbydes terapeutiske forløb, gruppeforløb, fortælleværksted m.m..

Alle indsatserne tager primært udgangspunkt i systemiske, narrative og løsningsfokuserede metoder. Herudover trækkes der på kognitive tilgange, særligt psykoeducative metoder. Disse teorier forstår at mennesker udvikler sig gennem anerkendende samspil og ressourcefyldte fortællinger, og at kommunikation i den forbindelse er helt central.

Metodeudvikling

Udvikling og kvalificering af de professionelle indsatser er et centralt formål i Den Korte Snor.

Metodeudviklingen sikres gennem:

- Intern uddannelse i det ressourceinddragende paradigmes metodiske tilgang. Der tages udgangspunkt i systemiske, narrative og løsningsfokuserede metoder.
- Supervision og tilførsel af viden til de professionelle i forhold til deres sager, såvel kontinuerligt som ved akutte sager, med henblik på kvalitetsudvikling og monitorering af sagsforløb
- Tilbud om fora for kollegial erfaringsudveksling og inspiration
- Tids- og sagsfordeling der muliggør hurtig indsats og fordybelse

Evaluering og monitorering af effekter

Der udarbejdes et samlet evaluerings- og effektmålingsdesign for Den Korte Snor primo 2009.

Herunder udarbejdes en forandringsteori for indsatsen i Den Korte Snor, som viser antagelser om sammenhængen mellem de tilførte ressourcer, indsatser, aktiviteter og metoder samt resultater og effekter. Samtidig udvikles et redskab til løbende monitorering af, i hvilken grad de ønskede effekter nås.

Samtidig udarbejdes et design for løbende procesevalueringer med henblik på monitorering af den fortløbende metodeudvikling i projektet. Endelig udarbejdes en sammenfattende evaluering som færdiggøres 2010.